Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС: HEnderson 4-1016

РІК LX. Ч. 295. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 5-го ЛИСТОПАДА, 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 295. JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, NOVEMBER 5, 1952 VOL. LX.

ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ, ЩО 55 МІЛЬЙОНІВ ГОЛОСУВАТИМУТЬ ПІД ЧАС ВИБОРІВ

Вашингтон. — Гостра передвиборча кампанія закінчилася закликами іти до голосування як самих кандидатів, так і різних громадських організацій, а з відкриттям виборчих льокалів увага всього населення звернена вже на само питання, скільки голосів дістануть поодинокі кандидати на найвищі становища. З уваги на велике число зареєстрованих, виринуло теж питання, яка кількість з них буде голосувати. Тому, що бюро погоди заповіло гарну погоду на виборчий день у більшій частині стейтів, спостерігачі передбачають участь яких 55-60 мільйонів осіб у виборах. Це було б найвище число з усіх досі при виборах відданих голосів. Попереднє найбільше число виборців було 49,815,000 в 1940 р. Відсотково дають міста більшу кількість голосуючих ніж фермерські оселі, а з-поміж міського населення масово йдуть до виборів робітники, зорганізовані в юніях. Головні осередні робітничі організації, як Американська Федерація Праці, Конґрес Індустріяльних Організацій та Об'єднані Шахтарські Робітники минулими часами не заявлялися за жадну партію чи кандидата, одначе поточного року прийшла і під цим оглядом зміна, бо всі три згадані об'єднання публічно ухвалили підтримку для демократичного кандидата, Адлея Е. Стівенсона. Не зважаючи на те, такі великі юнії, як будівельних робітників, столярська юнія та морських послугачів — всі з А. Ф. П. — заявилися за підтримку для республіканського кандидата ген. Айзенгавера. Юнійні урядовці не жалують труду для заохоти своїх членів іти лавою до голосування, надіючися в майбутності прихильности обраних урядовців до робітничого законодавства.

Перша ластівка з вісткою висліду виборів прилетіла з місцевості, Мілсфілд, у стейті Ню Гемшір, у вівторок 4 листопада вчасним ранком. Там голосувало вісім осіб, усі на Айзенгавера. Стейт Ню Гемшір це республіканська територія.

Останні заклики кандидатів перед виборами

Понеділок 3 листопада позначився найбільшою передвиборчою аґітацією з усіх попередніх днів, хоч партійні провідники заповідали перемир'я на час виборів. Республіканський табор був більше діяльний, бо його провід намагався в останній хвилині здобути стейти Ню Йорк і Масачусетс для ген. Айзенгавера. Найдіяльнішим показався губернатор стейту Ню Йорк, Тамес Е. Дюї, який упродовж 18 годин через радіо й телевізію виголошував промови самий, або впроваджував інших промовців. Сен. Річард Ніксон республіканський кандидат на віцепрезидента і самий ген. Айзенгавер поїхали раннім ранком до Бостону і там об'їздили місто з промовами, до самої півночі, щоб здобути стейт для себе і переперти вибір сенатора Лоджа, який був там загрожений. Останній зазив Айзенгавера був з запевненням чести, волі й миру, для всіх, на випадок обрання його президентом.

Демократичні провідники обмежилися до виголошенння промов пізнім вечором. Перший промовив з міста Ст. Люї, Мо. віцепрезидент Албен Барклі, який переповів осяги своєї партії. Другий промовець, президент Труман, заповів з Канзас Сіті перемогу для Стівенсона. Третій — це був кандидат на віцепрезидента, сен. Джан Спаркман, який в формі розмови з губернатором Стівенсоном у Шікаґо, виявив свої спостереження з виборчої кампанії. На кінець промовив самий Стівенсон, переповідаючи найважливіші моменти з своєї кампанії і доводячи, що він дотримав свого слова, даного при прийманні кандидатури, що буде працювати відповідно до своїх сил для перемоги. Останній його заклик був до виборців іти до голосування, а він прийме від них присуд, який вони видадуть.

Перед самим закінченням кампанії не забракло теж голосу сен. Джозефа Мек Карті, який у промові з Аплтон, у стейті Вісконсін, закликав виборців рятувати націю від Стівенсона, кажучи, що він окружив себе колишніми комуністичними прихильниками.

ВИБОРЧА КАМПАНІЯ КОШТУВАЛА $75,000,000

Вашинґтон. — Сен. Пол Г. Доґлес, демократ з Ілиной, призадумуючися над витратами на цьогорічну виборчу кампанію, приходить до висновку, що міські, стейтові і загально краєві вибори коштують не менше як 75,000,000 долярів. Хоч це тільки здогад, не підтриманий оприлюдненими даними,, то ніхто не сумнівається, що витрати представляються в астрономічних цифрах. Видаток на саму останню промову ген. Айзенгавера і сен. Ніксона передану через телевізію й радіо з Бостону, досягнув висоти $250,000, а всі інші подібні витрати обчисляють на понад $3,000,000 за увесь час виборчої кампанії. Теперішні закони не вистачають уже для контролі виборчих видатків, які на підставі закону Геча, не мають перевищати цифри трьох мільйонів для кожної партії. Це відноситься тільки до партій, а не до осіб, для яких закон не накладає жадного обмеження в цій справі. Так само нема обмеження кількости виборчих комітетів, і тому кожен комітет може від себе витратити $3,000,000. У цілій країні нараховано 7,500 виборчих комітетів. Не всі вони видають тільки грошей, щоб аж закон Геча їх обмежував, та цього року їх витрати без сумніву вищі ніж в інших роках. Члени сенатської слідчої комісії вже роблять підготовку до нового закону для обмеження передвиборчих витрат в майбутності. Вони пригадують, що цьогорічні виборчі видатки більші ніж виносили в 1858 р. всі видатки федерального уряду. Сенатори виявляють, що Авраам Лінколи, кандидуючи на президента в 1860 році, мав усіх виборчих видатків на $12,500. Сен. Доґлес це голова сенатської підкомісії для етики в уряді. Він думає, що видатки на телевізію найбільше причинилися до збільшення загальних виборчих витрат, яких загальна сума дійде до висоти $75,000,000. Очевидно, що найбільші видатки мають краєві партійні комітети, тобто демократичний і республіканський. Досі звісні видатки від 1 до 23 жовтня. У тому часі республіканський комітет видав $1,370,347 а демократичний $943,260. Від того дня було ще далеко до виборчої кампанії, отже видатки мусіли зрости непомірно при її закінченні.

СВІТ ОЧІКУЄ ВИБОРУ НОВОГО ПРЕЗИДЕНТА ЗДА

Париж, 4. листопада. — В цій та інших европейських столицях, як і в цілому світі, припинено сьогодні багато звичайних занять, зокрема в дипломатичній активності, очікуючи вибору нового президента З'єдинених Держав Америки. Народи поодиноких країн матимуть можливість слідкувати за перебігом і вислідом американських виборів за посередництвом „Голосу Америки", що безнастанно передає все нові інформації про перебіг голосування. Постійні інформації про американські вибори передають теж місцеві радіовисильні. Проте про вислід виборів велика частина світу довідається з деяким запізненням з уваги на різницю часу. Спостерігачі стверджують, що американські вибори ще ніколи не викликали такого великого і загального заінтересування в світі, як цим разом. Це пояснюється не тільки ролею З'єдинених Держав в міжнародній політиці, але й особами кандидатів. В усіх столицях світу відкрито теж невеличкі американські виборчі льокалі, в яких можуть віддати свої голоси члени американських дипломатичних місій та американські громадяни, що з будьяких причин там перебувають.

Об'єднані Нації, Н. Й. — Численні закордонні дипломати, що беруть участь в сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, з великою увагою, але рівночасно й з помітним відпруженням очікують висліду американських виборів. Нормальна праця в бюрах Об'єднаних Націй майже в цілості припинена, не тільки тому, що в них працюють американські громадяни, які підуть до виборчих льокалів, але й тому, що поодинокі комітети і аґенції Генеральної Асамблеї перервали на вівторок свої наради. — Проте, будинок Об'єднаних Націй, признаний, як „міжнародна територія", є одиноким місцем в країні, в якому сьогодня продаватимуться алькогольні напитки. Між поодинокими дипломатами завзято обговорюється можливість висліду виборів та арґументами з міжнародної політики підтримується свої симпатії до одного або другого кандидата.

ВАШИНҐТОН МАЄ ВЖЕ ГОТОВУ ТАЄМНУ ПОЛІЦІЮ ДЛЯ НОВОГО ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон. — Вже в середу, негайно після проголошення вислідів виборів, ген. Айзенгавер або губ. Стівенсон будуть мати нагоду оглядати нові обличчя у своєму оточенні. Це будуть аґенти таємної поліції, званої „Сікрет Сервис", які мають за обов'язки стерегти особи президента країни, як це передбачує закон. Одна група таємних аґентів уже виїхала до Спрінґфілд, Ілл., друга до Ню Йорку.

Новий президент Чіле

Сантіяґо, Чіле. — Новий чільський президент, колишній диктатор цієї країни, ген. Карльос Ібанез дель Сампо, виголосив звернення до народу, що було передано через усі радіовисильні країни. Президент запевняв, що він закріплюватиме демократичний лад в країні та домагався признання йому необхідних повновластей, щоб він міг успішно перемогти економічний безлад, що до нього допровадив Чіле попередній уряд президента Ґабрієля Віделя. Головна мета нового уряду — це стримати інфляцію і впровадити контролю у розхитану народню господарку. Щодо договору військової допомоги з ЗДА, то президент висловився ухильно, підкресливши проте, що його бажання утримувати добросусідські відносини з іншими країнами, які повинні спиратись на повній рівності й незалежності партнерів. Ген. Карльос Ібанез дель Кампо, хоч має вже 75 років, виглядає значно молодший і повний енергії. Після короткої урочистої церемонії, перейняття влади від свого попередника, що відбулася минулого вівтірка, новоіменований президент приймав представників чужих держав і був присутній на військовій параді. Урядування нового президента продовжуватиметься шість років. Свого чотирилітнього диктаторства він був змушений зректися у 1931 році. Перейняття урядування новим президентом супроводилось ефектними народніми забавами і виставами численних театрів столиці на відкритім повітрі.

Інформаторка сен. МекКарті залишила працю

Вашингтон. — Комісія Цивільної Служби прийняла зречення з посади працівнички в Раді Провірки Льояльности, панни Міріям де Гасс, яка призналася, що постачала сенаторові Джозефові МекКарті інформацій про запідозрених в комунізмі осіб в федеральній службі і таким чином допомогла йому висувати закиди проти людей, які ще не були урядово признані непевними. Коли її покликала в вересні комісія до виправдання себе з закидів, вона відмовилася скласти свідчення, після чого вона була часово звільнена зі служби, яка приносила їй 7,800 дол. річної платні. З кінцем місяця жовтня, комісія повідомила її, що вона буде відправлена з праці повнотою, отже вона воліла зректися посади ніж бути звільненою невідклично. Вона твердить, що передавала таємні інформації добровільно в переконанні, що робить добру прислугу для громадянства. Вона, між ін., передала сенаторові відпис протоколу з засідання Ради Провірки Льояльности.

Стейт Огайо не вимагає горожанства від лікарів

Медичний журнал стейту Огайо „Огайо Стейт Медікал Джорнал" у числі 9, з вересня 1952 року приносить повідомлення місцевої медичної управи про те, що у цьому стейті допускаються до нормальної лікарської практики й ті лікарі, що ще не мають американськочо горожанства, але мають т. зв. „перші папери", як що вони отримали лікарський диплом не пізніш 1943 року в Німеччині, Італії, Греції, Польщі, Чехословаччині та інших країнах за Залізною Завісою та мали право практикувати в чужих країнах. Ця постанова відноситься також до т. зв. „взаємопризнання" для лікарів, що набули вже право практики в іншому стейті й тепер уже можуть отримати право практики в стейті Огайо без додаткових іспитів. Стейт Огайо був змушений до запровадження таких пільг тому, що число лікарів у малих містах дуже обнизилось і деякі повіти з населенням в 15-20 тисяч мали всього 4 лікарів з вільною практикою. По інформації належить звертатись до: H. M. Platter, M. D., Secretary of the Ohio Medical Board Wyandotte Bldg., Columbus 15, Ohio.

Знайшли $128,000, вкрадених в кубських революціонерів

Форд Ворт, у стейті Тексас. Поліція знайшла 128,000 дол., захованих в пляшці термосу в лісах тутешньої околиці, саме в хвилині, коли недавній в'язень, випущений з тюрми в Алкатраз, хотів їх відкопати. Ці гроші були вкрадені місяць тому в двох громадян острова Куба, які вигнані з своєї країни, приїхали до ЗДА. Арештований, — це 40-річний Флойд Ґілл. Ограбовані — Мануель Ф. Мадріяґа і Кандідо де Торрез. Вони сказали поліції, що дістали від Карльоса Пріо Сокарраса, колишнього президента Куби — 240,000 долярів на фінансування революції проти Фільхенсіо Батіста, який здобув владу на Кубі в місяці березні. Решту грошей, тобто дол. 8.000 належали до одного з кубців, як приватна власність. Самий Пріо перебував у Ню Йорку, коли довершено крадіжу, одначе не говорив, що це були його гроші.

Спільне засідання Президії і Виконного Органу УНРади

В днях 21, 22, 23, і 24 жовтня відбулося спільне засідання Президії і Виконного Органу УНРади під головуванням в. о. голови УНРади І. Багряного і в присутності Президента УНР Андрія Лівицького. Приявні були також деякі члени УНРади, що перебувають поза сталим місцем осідку Державного Центру, а саме: інж. І. Лучишин з Швайцарії та д-р П. Феденко з В. Британії. В склад членів УНРади прийнято пп. інж. Ф. Гасника від УРДП (на місце М. Сахна) та В. Діберта від УСП (на місце св. п. І. Мазепи). Нові члени зложили урочисту присягу. Основною точкою засідання були звіти Голови Виконного Органу д-ра Ст. Барана та керівників окремих ресортів про діяльність за минулий звітний період 1951/52 рр. В широкій дискусії над звітами обговорено вичерпно пляни праці на майбутнє та запроєктовані актуальні заходи в ділянках внутрішної і зовнішньої політики.

Далі Президія УНРади по грунтовній аналізі і прийнятті деяких змін, схвалила предложений Органом проєкт бюджету на 1952/53 звітний рік. Бюджет є поділений на дві частини: звичайний і надзвичайний. Друга, надзвичайна частина, передбачає видатки на пожвавлення пропаґандивної Міжнародньої і підготовчо-плянувальної та видавничої акції. Від жертвенности української громадянства буде залежати, чи працю в цих ділянках можна буде розвинути у потрібних для визвольної акції Державного Центру розмірах.

Поміж різними питаннями поточної політики, засідання присвятило найбільше уваги справам внутрішньо-політичної української консолідації та акції Американського Комітету Визволення під проводом адмірала Стівенса. По першому питанні стверджено, що справа зближення і співпраці поміж різними українськими політичними силами пішла в останньому часі наперед, хоч ще існують тут дуже великі труднощі до переборення. В справі акції Американського Комітету Визволення підкреслено, що позиції УНРади не підлягають ніяким змінам. Вони не раз були формульовані у різних постановах і заявах, а назовні найяскравіше знайшли своє виявлення у „Про меморіям", переслане за датою 28 травня ц. р. адміралові Керкові.

В кінці засідання Президія УНРади прийняла резолюцію такого змісту:

1. Президія Української Національної. Ради приймає до відома звіти Виконавчого Органу і висловлює подяку Голові і членам ВО за переведену працю 1951-1952 року.

2. Президія УНРади підкреслює своє позитивне ставлення до питання консолідації всіх українських творчих політичних сил довкруги єдиного Державного Центру УНР і закликає всі українські політичні партії, що є тепер поза межами УНРади, до консолідації.

3. Президія УНРади закликає всі її фракції активно підтримувати фінансову, а зокрема позичкову акцію Виконного Органу.

Закриваючи засідання, урядуючий Голова УНРади І. Багряний ствердив непохитну готовість усіх фракцій УНРади провадити далі українську визвольну акцію на позиціях єдиного Державного Центру Української Народньої Республіки. (Укр. Інформ.-Бюро)

У.Н.Рада проти української участи в Координаційному Центрі

Мюнхен, Німеччина. — „Так званий Координаційний Центр Антибольшевицької Боротьби створений на таких підставах, що вони наперед виключають можливість всякої української співпраці з цим центром" — твердить авторитетно „Українське Інформаційне Бюро" в своєму бюлетені з 31-го жовтня. Вістку подано у формі спростування вістки, яка появилася в цій справі в одній з европейських українських газет. Це спростування дослівно звучить:

„Українське Інформаційне Бюро уповноважене ствердити, що в часописі „Неділя" ч. 13 за жовтень 1952 р. в замітці п. з. „Президент Української Народної Республіки відвідав Мюнхен", подано нестислі відомості про засідання ВО та Президії УНРади. Зокрема не відповідає дійсності, нібн „нарада... дискутувала справу української участи в новоствореному Координаційному Центрі Антибольшевицької Боротьби, — що сформувався під протекторатом Американського Комітету". Т. зв. Координаційний Центр створено на таких підставах (явна геґемонія російських представників і незавуальовані прямування до затримання єдиної Росії поруч з нехтуванням волі неросійських народів відновити свої самостійні держави на етнографічній території), що вони наперед виключають можливість всякої співпраці з цим центром. Тому жадна дискусія на засіданні органів УНРади про „українську участь" в цьому центрі не мала і не могла мати місця.

Совєти дозволяють на вивіз закордон своєї преси

Ню Йорк. — Із СССР досі можна було отримувати закордоном лише незначну частину видань, як центральні часописи „Правда" й „Ізвєстія" та головні т. зв. „грубі" журнали. На наступний рік, совєтський уряд, як про це повідомило книжкове представництво „Чотири континенти" у Ню Йорку, дозволив на вивіз закордон 300 часописів і журналів. З досі знаних назв дозволених публікацій, видно, що це будуть насампере численні совєтські видання з найрізніших ділянок знання, як хемія, техніка, медицина, біологія тощо. Також можна буде отримувати деякі військові журнали та різні фахові. Серед дозволених видань, є низка в мовах „меншостей" СССР, як українські, узбекські, вірменські, фінляндські й ін. Проте зі списку дозволених на вивіз видань, скреслено деякі, що їх досі можна було отримувати, як нпр. „Московская Правда". „Вечерняя Москва" й ін. Вістка про можливість отримати деякі, що досі тут були недоступні видання, знайшла прихильний відгук серед численних учених, студентів та фахівців, що займаються вивченням проблем СССР і що досі не могли належно поглиблювати своїх студій з-за недостачі п...бних матеріялів.

КОРЕЯ НЕ РЕЗИГНУЄ З ОБ'ЄДНАННЯ

Об'єднані Нації, Н. Й. — Міністер закордонних справ Корейської Республіки, И. Т. Пюн, що очолює південно-корейську делеґацію в Об'єднаних Націях, заявив тут вчора, що уряд Корейської Республіки „ніколи не зрезигнує із своїх цілком законних намагань" здобути назад „свою втрачену територію", як довго „тільки один інч Північної Кореї залишатиметься в руках комуністичних зрадників або комуно-китайських наїзників". Міністер Пюн промовлав на нарадах Політичного Комітету Генеральної Асамблеї. Доказуючи фактами „велику брехню" Вишинського про те, що це мовляв, південно-корейська армія почала аґресію, міністер Пюн твердив, що коли б так було сталося, то сьогодні Корея була б вільна і не було б „корейської проблеми". При цій нагоді представник Південної Кореї докоряв легко Америці, що вона, знаючи комуністичну підготовку до аґресії, не зробила зі свого боку нічого, щоб до тої аґресії не допустити. Навпаки, тоді, коли Совєтський Союз вже надовго перед війною був забезпечив північно-корейських комуністів усіми родами зброї, включно з важкою артилерією, танками і літаками, американці, побоюючись війни, не хотіли забезпечити південно-корейську армію навіть малою зброєю в достаточній кількості. Міністр Пюн теж доказував, що комуністичний напад на Південну Корею був плянований від довшого часу та що пляни тої аґресії вийшли з Кремлю.

Бої в Кореї продовжуються з неслабнутою силою

Токіо. — Впродовж вчорашнього дня бої за стратеґічні гірські позиції продовжувалися з неслабнутою силою, хоч і цим разом не дали жадного конкретного результату. Південно-корейські війська з великим завзяттям атакували комуністичні позиції на т. зв. „Трикутній Горі", але були відбиті сильним вогнем ворожої артилерії. Атаку південно-корейської піхоти піддержувала аліянтська артилерія і авіяція, завдаючи ворогові великих втрат. До „спорадичних боїв" приходило теж на інших ділянках фронту. Попереднього дня головний командувач аліянтських військ на фронті, ген. Джеймс Ван Фліт, заявив, що „ми займаємо всю територію, яку хочемо займати", стверджуючи, що положення на фронті є цілком під аліянтською контролею.

Комуністична діяльність в Азії керована одним центром

Ню Дельгі, Індія. — Англійський Високий Комісар в Індії сер Александер Клатербок заявив, що комуністичні військові дії в Маляях, Кореї та Індо-Китаю керовані тим самим центром. Маляйські терористи складаються з привезених китайців, які воюють згідно з наказами, що приходять ззакордону, а їхня ціль — це знищити самоуправу та сіяти непорядки. Сер Александер заявив, що ціль англійської політики „не залишитися назавжди в Маляях". Англійці хотіли б „розвинути національну єдність між маляйськими народами, щоб вони могли самі собою порядкувати."

Тіто за психічні зв'язки з Заходом

Загреб, Юґославія. — Тіто промовляв на шостому з'їзді комуністичної партії та наказував поширити боротьбу проти Совєтів і Комінформу при допомозі ще тісніших зв'язків та співпраці з соціялістами, робітничими юніями та ліберальними групами на Заході. Це можна осягнути при допомозі організації Народного Фронтуу, яка має 8,000,000 членів, і яка має тепер називатися „Соціялістичним Союзом працюючих Людей в Югославії." Маршал Тіто поручив також змінити назву „комуністичної партії" на „Лігу комуністів Югославії". Число членів партії зросло з 448,175 (в червні 1948) — на 779,382 (червень 1952). Теперішнє світове напруження на думку прем'єра Тіта, виникло з совєтського імперіялізму та з „тих імперіялістичних метод, якими послуговувалися великодержави в Тегерані, Ялті, Москві, і Потсдамі." Совєтський російський імперіялізм показав свої цілі в закл юченні союзу з Гітлером, а совєтські провідники йдуть слідами царів. Тіто висловився проти теперішніх німецько-польських кордонів, і проти Ялти. Він сказав, що „хоробливі вимоги росіян бути першими на кожному полі людської діяльности — це наслідки тієї ідеї, щоб бути панівною расою, яка має панувати над світом." Югославський комуністичний лідер обіцяв, що після забезпечення оборони країни, вся увага буде присвячена господарській розбудові, електрифікації, шляхам, транспортові, будівництву мешкальних будинків та сільському господарству.

ЕСПАНСЬКИЙ УРЯД АПРОБУЄ УМОВИ ДОГОВОРУ З АМЕРИКОЮ

Мадрид. — Вчора тут відбулися наради членів еспанського уряду і найвищих військових представників, на яких обговорено встановлені вже умови еспансько-американського оборонного договору. Нарадами проводив шеф еспанського уряду ген. Франсіско Франко, що є рівночасно головним командантом еспанських збройних сил. В нарадах взяли участь майже всі міністри та поодинокі члени еспанського генерального штабу. При цій нагоді повідомлено теж про характер тих передумов, на яких мав би бути підписаний американсько-еспанський договоір. Америка матиме право користуватися трьома головними і деякою кількістю менших авіяційних баз, як теж двома головними портами, Кадіксом на антлантійському побережжі і Картаґеною на побережжі Середземного моря. Обидва ці порти мають бути відповідно розбудовані і поліпшені. В заміну за це Еспанія дістане ухвалених вже Конґресом 125,000,000 долярів американської господарської допомоги, як теж відповідні суми з тих понад двох більйонів долярів, що їх має департамент оборони на розбудову американських заморських баз. Подробиці договору мають бути устійнені в дальших нарадах. Розбудова більших авіяційних баз мала б бути закінчена і віддана до вжитку американцям вже з кінцем наступного року.

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage privided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weakly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$ 2.00	Six months	$ 2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSFY CITY 3, N. J.

СОЦІЯЛІСТИ І ЗАМИРЕННЯ З СССР

Президентська виборча кампанія не дала змоги американській пресі присвятити більше уваги Конгресові Соціялістичного Інтернаціоналу, що недавно радив у Мілано (Італія). З цього Конгресу було коротке звідомлення в нашій газеті від власного кореспондента, де теж згадано, як використано цю нагоду для української справи. Але ми хочемо згадати про щось дуже важливе для Америки, а саме про натиск Соціялістичного Інтернаціоналу на злагоду з Сталіном.

Лодвел Денні, редактор закордонного відділу в газетах Скрипс-Говарда, звертає увагу на обставину, що соціялістичні партії є у проводі багатьох европейських держав, а навіть як і не є, то все одно заважують на обороні та дипломатії тих країн. Соціялісти, пише він далі, є завзятими ворогами комуністів у своїх країнах, себто на внутрішньому фронті, але зате інакше поводяться на міжнародному полі. З цього боку якраз дуже важливі наради Соціялістичного Конгресу в Мілано, в якому брали участь такі визначні політики й державні мужі, як Аттлі з Англії, Спаак з Бельгії, чи Філіпп з Франції. Це не тільки „бувші", але такі, що можуть кожної хвилини знову займати найвищі уряди і бути при кермі своїх держав, що може, наприклад, легко статись з Аттлі в Англії. Тому саме таке важливе, що Конгрес Соціялістичного Інтернаціоналу, який мав того роду делеґатів, заявився за „необхідністю політики замирення". Бо практично це означає в першу чергу те, що Чотири Великодержави повинні зійтися „з ціллю поновної злуки Західної й Східної Німеччини під одною владою на основі цілком вільних виборів, переведених під інтернацональним контролем в цілій Німеччині".

Та це — як слушно завважує Денні — є в основі те саме, про що постійно говорить Сталін, бо нема згадки про вимогу Аліянтів, щоб передше точно означити, як треба розуміти „вільні вибори", ні про те, щоб комісія Об'єднаних Націй перевірила відносини в обидвох зонах Німеччини, а що Кремль збуває мовчанкою.

Ствердивши, що існують територіяльні та інші непорозуміння між соціялістами різних країн, Денні тої думки, що Аліянти не можуть надіятись ефективної оборони з боку европейських соціялістичних партій, як думати про совєтську небезпеку. На Аттлі в Англії ще можна б рахувати, але ніколи на Бевана, коли б він вибився на чоло Партії Праці, а вона прийшла до влади, Такий є „рекорд" европейських соціялістичних партій, пише Денні, не зважаючи на гострі промови соціялістів на тему російської небезпеки.

Показне й те, що кілька днів пізніше те саме повторив ще й Віктор Різел. З американськими соціялістами, пише він, ніякого клопоту не буде, але зате новий президент матиме повно клопоту з европейськими соціялістами, які в 8 країнах вже тепер контролюють владу, або в ній беруть участь, поминаючи їхню контролю у професійних спілках таких країн, як Італія, Франція, Німеччина, а зокрема Англія. Не тільки Беван вважає, що ЗДА є найбільшою загрозою миру, а не Росія, пише Різел, але в подібний спосіб „не люблять" Америки теж й інші соціялісти різних країн.

З цього таке заключення, що новий президент ЗДА зустрінеться скоро з новим натиском соціялістичних урядів в Европі в справі визнання червоного Китаю та шукання нових способів замирення з Москвою. Цей натиск вийде з боку таких соціялістів, що поборюють комуністів у своїх країнах дуже завзято, а в міжнародній політиці є угодовцями. Таке видно теж і з ухвал Конгресу Соціялістичного Інтернаціоналу, що діяв головно під впливом тих соціялістичних партій, що є вже при владі, чи надіються її скоро захопити.

Американські вибори і світова політика

Світ, можна б сказати, з запертим віддихом очікує вибору нового президента З'єдинених Держав. Нічого дивного, як зважити, що власне Америка грає сьогодні передову ролю в світі та що від нового президента цеї великої країни залежатиме так багато в дальшому розвитку міжнародних подій.

Дотеперішня передвиборча кампанія виявила недвозначно, що вибір нового президента ЗДА не означатиме будьяких основних змін в американській закордонній політиці. Навпаки, ця політика базуватиметься й в майбутньому на оборонних заходах вільного світу перед большевицькою загрозою і тільки поодинокі моменти в тій політиці можуть бути скріплені, або послаблені. Факт, що в передвиборчій кампанії обидві партії і їх кандидати, відповідаючи вимогам публічної опінії, виявили можливість дальшого загострення антибольшевицького курсу в американській закордонній політиці.

В загальній міжнародно-політичній проблематиці, що так дуже узалежнюється від вибору нового президента ЗДА, є два головні розділи: азійський та европейський. В азійській політиці перше місце все ще займає справа війни в Кореї та евентуального перемир'я. Цю справу вже заторкнено на першій сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, але з її обговорюванням та вирішенням очікується на вислід американських виборів. Тепер там є в тій справі п'ять конкретних резолюцій. Американська резолюція, піддержана представниками 20 інших країн, пропонує одобрити дотеперішнє становище аліянтських представників на конференції в Панмунджом, рішучо виступає проти вимаганої комуністами примусової репатріяції полонених та закликає червоних, щоб вони погодились на перемир'я на пропонованих аліянтами передумовах. Совєтська резолюція вимагає власне протилежного; примусової репатріяції всіх полонених та замирення на комуністичних передумовах. Крім того є індонезька, мексиканська та перувіянська резолюції, які намагаються знайти „середню дорогу" та задовольнити американські вимоги і рівночасно дозволити „вийти з лицем" комуністам.

В европейській політиці, яку зв'язується з вибором нового президента ЗДА не менш від азійської, є кілька основних проблем, вирішення яких залежатиме від нового президента ЗДА, а між ними перше місце займає справа дальшої консолідації та розбудови західно-европейської оборони, до якої має бути включена Західна Німеччина, а посередньо теж Еспанія. Останні повідомлення з-поза залізної заслони ще більше наглять до завершення західної оборони. Згідно з інформаціями англійської розвідки, Совєтський Союз поспішними темпами перемінює у величезний воєнний арсенал та воєнну базу всі прикордонні із Заходом території, зокрема німецькі, польські та прибалтійські.

Новий господар Білого Дому перебирає не тільки найвищу почесть в країні, але й найтяжчі обов'язки вже не тільки відносно своєї власної країни, але й цілого світу. Існує загальне переконання, що впродовж найближчої чотирорічної президентської каденції западуть рішення, які визначать дальший курс історії, людства та його цивілізації. Ці рішення залежатимуть у великій мірі від того, хто сидітиме в Білому Домі. Тому теж і нічого дивного, що світ з таким напруженням очікує висліду американських виборів.

Ярослав Курдидик

„Стратегія нафти"

Кризу, яку переживає зараз Близький Схід, треба розцінювати не з перспективи сьогоднішнього дня, тільки з аспекту минулого. В ньому пороблено в роках 1918-22 помилки, не розв'язавши задовільно питання самоозначення народів у тій частині світу. І тут розвинулися й розгорілися політичні пристрасті, які доходять до свойого апогея.

Після 2. світ. війни, Аліянти хотіли послабити на тому відтинкові раз назавжди впливи Німеччини, що промінювала тоді через її вірного союзника ще з часів першої світової війни — Туреччини й мріями своїми сягала далеко поза Багдад. Перебудовою близького Орієнту на малі й незначні мілітарною силою „державки", Аліянти заміряли експлуатувати їхні природні багатства, а в першу чергу — нафту.

Про чорне пливке золото, свого часу сказав дуже влучно генерал Мартель, автор твору „Образ майбутньої війни", де він між іншим пише таке: „Чергова війна буде по суті війною за нафту. Хто матиме її більше, у того буде більше отієї крови, яка оживлюватиме модернізовані армії, а вони стануть знову вирішними в основних оперативних діях".

Коли б хотіти перевести порівняння по розцінці стратегічної вартости між Персією і Кореєю, то Персія має без порівняння більш важливу ключеву вартість і значення від Кореї, яку можна прирівняти хіба з мостовим причілком Далекого Сходу. З Кореї, як її розцінюють військові фахівці-оперативники, можна бльокувати Далекий Схід, але ширшого фронту розвинути не можна. Так показує, наприклад, теперішня дійсність в Кореї.

Коли б узяти під увагу геополітичне положення Персії, то з неї можна розсаджувати спіральною формою й паралізувати всі впливи, що досі були контрольовані Англією, Францією, а тепер Америкою, цебто: Суез — невральгічне місце у скороченій водній магістралі до Індії й Австралії, Багдад — перехрестя повітряних ліній Лондон — Париж до Індії, Східньої Азії та Австралії. Але що найважливіше, зложища нафти, якої роля в минулій війні, а тим більше в майбутній висунеться на чільне місце. Беручи під увагу вплив нафти на розбудову моторизації, ролю її можна хіба тільки порівняти з добою, в якій замість холодної зброї введено пальну. Тут замість повільного піхотинця й коня введено машину, урухомлювану нафтою, що просувається швидко як на землі, так і в повітрі й тим самим нафта накидає темпо ходові бойових дій.

Ми є свідками запроєктованого Кремлем замирення в Кореї, що є нічим іншим, як зовсім простим у розрахунку перекиненням точки стратегічного тяготіння й насилення на другий бік фронту, себто з Кореї на Персію. А на ньому при цій же самій затраті воєнного потенціялу можна добитися більших осягів, ба навіть вирішального бою. По загальній розцінці стратегічного характеру в Персії діють вже тепер перші большевицькі стежі, які устами „п'ятої колони" кричать: „Геть з англійськими господарськими спецами та військовими американськими дорадниками. Нам допоможуть в цьому наші близькі сусіди — большевики".

По цих віхах можна дуже легко зорієнтуватися, що думають та куди зміряють большевики. Підсумовуючи в загальному голоси військової преси, їх можна звести до приблизно таких основних заключень:

1) Закріпленням своєї позиції в Персії, большевики можуть здійснити задушевне бажання всіх російських стратегів від найдавніших часів — це добитися до Перського Гольфу (заливу) й мати нарешті відкритий доступ хоч до одного теплого моря, а тим самим і доступ у ту частину світу, яка була досі майже ізольованою для російських безпосередніх імперіялістичних впливів.

2) Мати відкритим запілля Туреччини й на випадок війни взяти отого найбільш загрозливого зараз потенціяльного сусіда в перехресний вогонь. Туреччина загрозлива Совєтському Союзові ще й як моральний потенціял, який промінює на всі арабські країни, а вони під впливом Туреччини в свойому релігійному фанатизмі мало подаються під вплив комунізму.

3) Опанувати Персію і Сауд-Арабію з її майже двократно більшою продукцією нафти ніж большевицька. Большевики хотять проводити закріплення своїх впливів шляхом політичних впливів, тисків і пенетрацій, як це вже зараз має місце, а коли б це не повезло, то тоді включиться другий засіб — силу. Совєти враховують дві можливості при застосуванні сили. Коли б їм удалося захопити Персію, то чим скорше користати хоч би із частини нафтових зложищ, щоб доповнити свої нафтові недостачі. А якщо це їм не удалося б, то безоглядно знищити всі нафтові джерела й тим позбавити Аліянтів найбільш вирішного потенціялу на цьому пляцдармі евентуальної воєнної розгривки.

Найслабше місце двох велетнів

Про причину замирення в Кореї можна висунути дві концепції. Перше: війна на тому відтинкові не дала чіткого виграшу комуністам і щоб дальше не стікати кров'ю й не витрачувати і так не надто великих запасів воєнного вивінування, вирішено замиритися та рятувати хоч те, що буде можливим ще для врятування. Все ж таки це половина Кореї з її промисловістю — і в додаток те, що вона послужить за ізоляційний пояс для Совєтів, коли б евентуально розгорнувся фронт і загрожував Далекосхідним большевицьким позиціям. Обороняти ці позиції за модерними вимогами ведення війни большевикам прийдеться дуже важко, бо фронт цей був би поширений на всі їхні кордони а вони мають разом заледве около 7% світової продукції нафти і біля 10% загальних зложищ. Самий Китай продукує річно не цілих 100 тисяч тонн нафтової ропи, а тим самим він вже і зараз повністю залежний від Совєтського Союзу, якого продукція виносить 37,6 міл. тонн. При розбудові теперішньої моторизації йому недостає вже нині 70 до 80% із потрібної наміченої кількости. Воно є найкращим показом, якою важною з господарського й мілітарного боку є для Совєтського Союзу нафтові зложища на близькому сході. Коли б їх удалося опанувати большевикам, вони контролюватимуть з місця 50% світової продукції. Тієї „трансфузії" нафти потребують однаково зараз обидва велетні, які після короткої операції в Кореї зорієнтувалися в чому заключається їхня найбільша слабість. Для цього наведемо такий приклад: в и с о козмоторизована дивізія нараховує в середньому 2000 важких і слабших моторів (танки, потягові машини, авта і т. інш). Коли вона знаходиться в бойовій дії й зуживає денно пересічно 100 лтр. бензини на один мотор, то вистачить помножити це хочби через 30 днів і дочислити що большевики мають десятки змоторизованих дивізій, щоб уявити собі приблизне зужиття пального на одному з відтинків фронту. До цього додаймо, що большевицька доктрина намічує чавити ворога всією силою відразу, отже заанґажуванням всієї змоторизованої сили. А коли долучити ще дії летунських сил, без яких трудно уявити собі сьогодні форму будь яких воєнних операцій, то побачимо, що літаки — це дійсно смоки, які проковтують море бензини й тоді легко буде зіставити собі хоч приблизно ґльобальну кількість зужиття пального.

(Докінчення буде)

Іван Кедрин

ТОВАРИСЬКА КУЛЬТУРА

У пам'яті автора цих рядків залишилась редакційна стаття „Свободи" з-перед двох років чи давніше, де була мова про зовсім невідповідну поведінку нових іміґрантів на їх американських варстатах праці. Одні — як говорилось зовсім вірно у тій статті — виявляють надто велику ревність, прислужливість чи підлесливість у відношенні до зверхників, другі знову — вразливість, перечулення і ароґанцію; одна і друга маніра (був слушний висновок) в Америці абсолютно непридатна, працедавцям неприємна і для наших робітників шкідлива.

Це, порушене тут питання -було вже раніше актуальне і товклося по сторінках преси. Бо непримушена свобода поведінки (таксамо, як її брак) це перший симптом товариської культури. „Товариська культура" — це зворот трохи високопарний і може насувати думку, що ідеться про поведінку на дзеркально-лискучих чи покритих дорогими килимами долівках приватних чи репрезентаційних домівок. Груба помилка. Товариську культуру пізнати по поведінці однаково в театрі й на концерті, як і у фабриці, в автобусі чи підземній залізниці, у розмовах і своїми і чужими, навіть у телефонічній розмові (де багато людей не нас, що — одержавши получення — треба спершу назвали себе, а потім щойно питатися „хто говорить?" чи кликати когось до телефону). За примітивними поглядами европейців про американців, за досвідом скитальців із американським „третім ґарнітуром", що його можна було бачити в окупаційній Німеччині й Австрії, особливо по таборах ДП й УНРРА, врешті за досвідом із фабричним пролетаріятом наші земляки міряють товариську культуру американців манірою декого з них ставити ноги на протилежне крісло, тримати капелюхи на голові й жувати ґуму. Освічені американці не мають ніодної із цих трьох манір, зате манірою в с і х американців є найввічливіше відповідати знайомим і незнайомим на всі питання, перепрошувати за щонебудь і дякувати за щонебудь, включно з подяками від телефоністок, що приймають телефонічне зголошення. І коли европейці чваняться своєю товариською культурою, ставлючи її вище американської, то варта порівняти інколи зовсім нестерпний гамір, крики і вигуки по европейських залізничних і автобусових станціях та сварнями в залізничних вагонах, трамваях і автобусах, з тишею і спокоєм в усіх американських засобах льокомоції. Просимо порівняти гамір і перекликування себе інколи почерез кілька рядів у перервах (чи тільки у перервах?!) на наших імпрезах, із подивугідною тишею, що її в усіх американських прилюдних місцях переривають тільки або розгукані підростки, однакові своїм темпераментом із молоддю в усьому світі, або розентузіязмовані глядачі спортових імпрез.

Товариська культура не є привілеєм чи обов'язком тільки інтелігентської верстви. Український селянин мав у себе, в рідному селі, вищу товариську культуру, що плила трохи з вдачі, трохи з неписаних звичаєвих законів, від тієї культури російського мужика чи польського мазура, і вона йшла в порі з нашою хатньою культурою. Інтелігентські критерії і вимоги інші. Тут, ніде правди діти, ми перейняли від наших польських сусідів здебільша тільки їх прикметні неґативні риски: шовінізм, чванькуватість, позерство, зате такої „дрібниці", як товариської поведінки, ми в нікого не хотіли вчитися. Ясно, що не говоримо знову про той страшний польський пролетаріят, що опинився в післявоєнних роках на европейському Заході та прославивляв себе у щоденній кримінальній хроніці, а знову про ту легкість поведінки і вмілість достосовувати себе до чужинецького середовища, що дозволяли і дозволяють полякам нав'язувати і піддержувати найширші знайомства з чужим світом. Це річ недискусійна, що польська вигра на версайській конференції в 1919 р. і всі польські впливи у широкому світі — це може менша заслуга традиційного Косцюшка й Пулаского в ЗДА та польських леґіонів за Наполеона, як польських товариських зв'язків.

Це сказано не задля хвальби сусідам і принижування себе, а для підкреслення першорядної ваги товариської культури також для суто-політичних успіхів, для методики політичної праці, для способу діяння на кожному полі. І це знову не є теоретичне моралізаторство, а міркування з цілком практичною і актуальною метою: Стоїмо на порозі осінньо-зимового сезону. Вже почалися по всіх покликаних для цього організаціях і установах серія докладів, вже починаються м а н і ф е стаційні Академії, різні концерти театральні вистави, а небаром і почнеться карнаваловий сезон із повінню вечорниць і балів. Вже йдуть сходини, загальні збори, засідання управ. Все це є форум, де треба показувати свою товариську культуру і де можна та треба вчитися її. І тому не треба бокувати від усіх цих нагод зустрічі із меншим, більшим чи зовсім великим гуртом земляків, а навпаки — линути до тих зустрічей і піддержувати їх своєю присутністю, показуючи власну товариську культуру та плекаючи її для других. Недавно Галактіон Чіпка згадав випадок із добродієм, що в домівці одного з наших найкращих Клюбів в ЗДА сидів за столом із знайомою панею в капелюсі на голові. Не згадав про серію інших подібних клясичних зразків товариської культури, бо малий фейлетон розрісся би до великої статті: про те, як якийсь добродій присідається до чужого товариства і не вважає за відповідне передусім представитися і то виразно сказаним, а не промимреним, своїм прізвищем; як то інший добродій чи добродійка, прощаючись із гуртом, що в ньому перебуває, уважає за достаточне кивнути головою тільки вибранцям із того гуртка, а не всім його членам; як то дехто переходить від столика до столика, не звертаючи найменшої уваги на своє попереднє товариство, не перепрошуючи його ні не прощаючись з ніким. Клюбів було в українському житті на рідних землях під чужою займанщиною взагалі мало, а це чудова кузня товариської культури і практична школа: як треба і як не треба поводитися. І такою самою школою повинні бути всі наші організації, особливо молодяцькі, де головно дівочій дорослій молоді належить почесна роля — „підтягати" чоловічу молодь до добрих манір і вчити їх. Це все ніби дрібниці. Але з чого складається світ і все життя?! І загальна культура не може теж існувати й розвиватися без товариської культури. Є в ній у нас величезний поступ. Але є теж ще великі недомагання і тому вона все ще становить у нас суспільну проблему.

О. Г.

ЧЕРВОНИЙ СКЕТЧ У СЛОВАЦЬКОМУ ВИКОНАННІ

(До восьмої річниці комуністичного путчу на Словаччині)

(18)

А мій сусід починає пояснювати мені, як дитині, що й директор школи не купував щомісяця 40 пар черевиків, бо він, окрім взуття, мав також інші потреби ...

Сміючись в душі над викликаним ефектом, я своєю чергою пояснюю словакам, що у нас були цілком інакші співвідношення цін і що черевики та матеріяли були порівняно дорогі до споживчих продуктів, але зате мешкання і залізничні квитки були дешеві, а лікування і наука взагалі безкоштовні, і таким способом переконую слухачів, що і з платнею, вартістю трьох пар черевиків, чи половини мужеського убрання можна було „дуже добре" жити.

— Ну, так, — вмішується в розмову якийсь молодик з червоною кокардою, — одне було дорожче, як у нас, друге було дешевше, а в загальному виходило те саме.

— Певне, — відповідаю я.

— А по-чому у вас був цукор? — питає ні з того ні з сього жінка поліциста.

— В державних склепах був дуже дешевий — по 3 рублі 50 копійок кілограм, а на приватному ринку — втроє дорожчий, — відповідаю їй з вдякою за таке несвідомо-влучне питання.

— А хто ж його купував на приватному ринку? — питає наївна словачка.

— Люди.

— Та нащо ж було переплачувати втроє?

— А як ви тепер схочете купити „палєнки", то не заплатите втроє?

— А-а-а, то, значить, у вас не було цукру по склепах! — догадується жінка.

— Перепрошую, — відповідаю ніби ображено, — був! Цукор був скрізь осінню, коли тільки починали працювати цукроварні, а у великих містах був завжди ...

Словаки замовкають і зосереджено думають над цими „скрізь" і „завжди".

Але мого сусіда цукрова проблема цікавила мало.

— Скажіть, пані професорко, що то є ті „кольхози"?

— Колгоспи, — відповідаю, — це спільна загальна господарка: спільна земля, спільні машини, худоба і робота.

— Знаєте, мені так видається, — оживляється словак, — що то — дуже мудра річ. Я вже навіть сам створив такий колгосп. В мене є два жонатих сини, але я їх не захотів відділяти, а залишив при собі. Тепер донька має виходити заміж, і її чоловіка я також приймаю до спілки. Він має трохи грошей, а ми маємо готовий варстат. За зятеві гроші докупимо ще де-які машини, поширимо підприємство і зробимо маленьку фабричку. Як разом об'єднатися, то більше сили, більше капіталу і прибутку більше. Так?

Я сміюся:

— Це, що ви кажете — не є зовсім колгосп, а звичайне капіталістичне підприємство.

— Капіталістичне? — дивується господар. — Який же з мене капіталіст?

— Покищо, може, ви і не є капіталістом, але хочете ним стати.

Довкола починають посміхатися, а мій співрозмовник протестує далі.

— Я капіталістом не хочу бути! Я трудівник з діда-прадіда!

— Капіталістом не хочете бути, а грошей хочете мати багато ...

Сміх зростає, а з ним росте і ніяковіння „колгоспника":

— Кожен чоловік хоче мати гроші, але один на них працює, а другий — ні. А колгоспи хіба не для того, щоб люди більше заробляли?

— Ні! — кажу катеґорично.

— Ні? — дивується він. — А для чого?

— Для того, щоб всі були рівні.

— Як то „рівні"? Того я не розумію.

— Чому ж не розумієте? Це дуже просто: от тепер у вашому селі є бідні, є багачі. А в колгоспному селі — всі однакові.

Мій сусід, кліпаючи очима, не розуміє далі.

— Ще не знаєте? — тягну я далі. — Колгосп — як родина. От коли ви зі своїми синами живете разом і разом працюєте, то же може хтось із вас бути багатшим, а хтось біднішим, а є всі однакові. Так?

— Та то так! — заклопотано годиться господар.

— Ну, і в колгоспі так.

Мій співбесідник довго мовчить і уперто думає.

— А все таки, — каже нарешті, — я того не можу зрозуміти: як же це воно виходить.

— Виходить дуже просто: хто хоче вступити до колгоспу, віддає до нього свою землю, машини, коні, воли, вози — все. Коли хтось має варстат, чи кузню — віддає також.

— А хто нічого не має?

— То й не дає нічого, його й так приймають.

— Чекайте, пані професорко, я того, власне не розумію: коли є спілка, то спільники мусять мати або однакові вклади, або неоднакові права до зисків. Ми, наприклад з вами можемо скластися на склеп, обоє працювати і обоє ділити пополовині прибутки. Але коли склеп є заложений на ваші гроші, а я буду тільки в ньому працювати, то я не можу у вас домагатися половини зиску.

— Ага, — кажу втішено. — Отут, власне і є весь корінь справи. Ви думаєте зараз, як капіталіст. При колгоспах є цілком інакша засада: там нема значення, хто з яким капіталом входить а з колгоспу кожен дістає тільки відповідно до своєї праці в ньому.

— То тоді, хіба, ліпше нічого до колгоспу не давати...

— Так не можна. До колгоспу, як я вже вам сказала, віддається все, навіть часом будівлі, які стають колгоспникові непотрібні в новому житті. Інакше до колгоспу не приймають. І рівність колгоспників не є в тому, скільки вони і чого дають до колгоспу, а в тому, що їм лишається. Так, наприклад, кожен колгоспник мусить мати хату, хоч, може, він її і не мав раніше, має корову і присадибну землю. З колгоспу він дістає стільки, скільки в стані заробити. І таким способом всі стають рівні.

— Ну то тоді хай у колгосп вступають цигани і жебраки! — роздратовано господар.

— Колгосп, власне, найбільше розрахований на бідняків, щоб покращати їм життя.

— За кошт праці інших?

— За кошт попередньої несправедливости, — поправляю я.

— Якої н е с п р а в е дливости?! . — обурюється словак. — Один працює тяжко — і має, другий працювати не хоче — і не має. Це хіба несправедливо? А справедливо, коли працьовитий буде робити на ледаря?

— В колгоспі всі змушені будуть однаково працювати.

— Ет! — махнув словак рукою. — Ви сільського життя не знаєте, то тому так говорите. Коли б у вас було тяжкою працею зароблене майно, то ви б його також до колгоспу не дали ...

— Чому? Напевно віддала б. І ви віддасте свій варстат.

— Я?!! — аж підскакує господар. — А що ж то я здурів ,чи що?!! Тридцять років своєї праці подарувати?!!

— Ну, — кажу холодно, — як не дасте, то ваш варстат все одно заберуть, а вас виженуть з села.

Словак зблід:

— Мене виженуть? За що?

— Та за те, що ви ворог колективізації. У нас так з усіми багачами і всіми, хто не хотів іти до колгоспу, робили. У вас буде те саме.

— Так у вас робили? — питає мій сусід з жахом і недовір'ям.

(Докінчення буде)

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

БОРОТЬБА З УКРАЇНСЬКИМ НАЦІОНАЛІЗМОМ

„Буржуазний націоналізм — найбільше живучий і політично небезпечний пережиток капіталізму в свідомости людей. Ми повинні викривати будьякі прояви українського буржуазного націоналізму, в чому б вони не виявлялись. Ми повинні також непримиренно боротися з проявами ворожої ідеології безрідного космополітизму". (З доповіді Мельнікова).

„НИЩІВНИЙ УДАР" ПО УКРАЇНСЬКОМУ НАЦІОНАЛІЗМОВІ

„Партія виховала у місцевого населення почуття полум'яного радянського патріотизму і непорушної дружби між народами, любов до великого російського народу, почуття пролетарського інтернаціоналізму і тим самим завдала нищівного удару по рештках банд українських буржуазних націоналістів — цих найлютіших ворогів українського народу, агентів американсько-англійських імперіялістів". (З промови на з'їзді секретаря львівського обкому КП(б)У Сердюка).

НАЦІОНАЛІЗМ В ЛІТЕРАТУРІ

„Нездорова атмосфера покривань помилок, взаємних приятельських вихвалянь, відсутність большевицької принципової критики і самокритики, неприпустиме притуплення почуття партійної пильности і нетерпимости до ворожих проявів — все це відкрило щілини, через які й вилізли на світ такі, з дозволу сказати, „твори", як націоналістичний вірш В. Сосюри „Любіть Україну"... Нікого не може задовольнити, наприклад, той цикль віршів про Донбас, з яким недавно виступив в журналі „Дніпро" Володимир Сосюра. Замість гарячої, схвильованої, високоідейної поезії, надиханої нашим соняшним совєтським життям читач находить тут безбарвні і байдужі відписки, зроблені поспішною рукою". „Цілком справедливо піддана гострій критиці повість Л. Смілянського „Золоті ворота". Перевидання цього порочного твору в 1952 році свідчить про те, що спілка радянських письменників України і видавництво не зробили глибоких, принципових висновків з статті „Правди" „Проти ідеологічних перекручень в літературі". Особливо це стосується самого автора повісти, письменника Л. Смілянського, в творах якого наша громадськість не раз виявляла і гостро критикувала ідейні помилки і збочення (зокрема в його націоналістичній повісті „Софія") (з промови на з'їзді заступника голови спілки совєтських письменників УССР Бажана).

„ПЕРША МОСКОВСЬКА ЗАПОВІДЬ" ВИКОНАНА УКРАЇНОЮ

„Україна рік у рік повністю й достроково виконує зобов'язання перед державою по здачі хліба і інших продуктів сільського господарства. В цьому році, як і в попередні роки, достроково виконаний плян хлібозаготівель (без пізніх культур). Колхози і совхози здали державі пшениці на 64 міл. пудів більше, ніж у 1951 році, і на 184 міл. пудів більше, ніж у 1940 році. Плян зоготівель цукрових буряків у 1951 році виконаний на 112,8%. З урожаю цукрових буряків минулого року вироблено цукру на 45,5 міл. пудів більше ніж у 1940 році" (з резолюції 17-го з'їзду КП(б)У на звітну доповідь ЦК. КП(б)У).

„ВИЩЕ ПІДНЕСТИ ТРУДОВЕ НАПРУЖЕННЯ КОЛХОЗНИКІВ"

„Завданням обласних і районних керівних організацій — створити високе трудове напруження в колхозах, щоб у максимально стислі строки завершити підготовку суцільного господарства, підвищити темпи збиральних робіт, допомогти бавовнярам успішно виконати зобов'язання, взяті перед товаришем Сталіним. („Рад. Укр." з жовтня, стаття „Вище рудове напруження на збиранні бавовни).

ЧЛЕНАМИ І КАНДИДАТАМИ БЮРА ЦК КП(Б)У НА 17-МУ З'ЇЗДІ КП(Б)У

Москва настановила: Гречко А. А., Гречуха М. С., Кальченко Н. Т., Кириченко О. І., Корнієць Л. Р., Коротченко Д. С., Мельніков Л. Г., Назаренко Д. Д., Сєнін І. С. Кандидати — Гришко Г. Є., Подгорний М. В., Сердюк З. Т., Струєв О. І. Першим секретарем Мельніков, другим Кириченко, третім Назаренко.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Пасейк, Н. Дж.

В Десяту Річницю Повстання УПА.

В неділю, 19 жовтня ц. р. українська громада міста Пасейку урочисто святкувала 10-тиліття повстання УПА одинокої збройної сили всього нашого поневоленого, але непоборного народу. Прекрасно прибрана заля школи ім. Св. О. Миколая ще більше притягала увагу присутніх. На фронтовім місці сцени — український національний прапор. Вгорі — три золоті літери — УПА, які символізували зміст і тему академії. Обабіч дати, що яскраво відмежовують десятиріччя. На підлозі сцени розставлені зелені квіти. На залі й при дверях впорядчики — сумівці й пластуни в одностроях пильно виконують свої функції.

О год. 6.30 точно відкривається занавіса. Відомий своїми прекрасними виступами чоловічий хор „Трембіта" з Нюарку під диригентурою проф. Третяка виконує маршову пісню „Вперед", музика В. Божика. Зчерги запрошений місцевим відділом ООЧСУ д-р Г. Білинський з Филаделфії виголосив коротку, але дуже змістовну доповідь. Вказуючи на обставини, які заіснували в той час на рідних землях, прелеґент правильно оцінив українську самостійницьку політику, яка вимагала беззастережної дії проти двох грізних окупантів України. Таким чином український народ раз назавжди зірвав з облудними концепціями, керуючись лише ясноозначеною концепцією орієнтації на власні сили. Дальше О. Хоролець (ОДУМ). виголосила деклямацію „Багато впало борців". Переплітаючи деклямацію, молодий талановитий юнак-пластун Ю. Луговий в товаристві проф. Єлисавети Брунауер виконав фортепіянове сольо Вебера „Запрошення до танцю". На сцені поновно з'являється хор „Трембіта" і відспівує в'язанку стрілецьких пісень укладу Гайворонського. Своїм другим виступом цей хор закінчив першу частину академії. Після перерви учасник рейдових частин УПА Петя виступив із спомином „Рейд на захід". Бесідник широко розповідав про цілі і завдання рейду, вказуючи при тому на світлі й трагічні моменти, що їх мали і переживали бійці і командири рейдуючих частин УПА під час свого переходу на захід. Молодий юнак Т. Кулик продеклямував вірш „Україно моя" Мелянії Кравців, а Мочула В. (Пласт), прекрасно віддеклямував монтаж поезій О. Олеся. Останньою точкою академії був виступ мішаного хору, зорганізованого при відділі місцевого УКК, який проспівав дві пісні: „Засяло сонце золоте", музика Недільського і „Наш рідний край", музика проф. Третяка. Українським національним гимном закінчено академію. Наприкінці вважаю за відповідне вказати що найбільше праці до організації академії приложив місцевий відділ ООЧСУ і це була його ініціятива. Активну участь в підготовці імпрези взяли такі місцеві організації: СУМ, Пласт, ОДУМ, Укр Тов. Клюб, 58 відділ „Провидіння", УНД, Тов. Сприяння УНРади, і ООЧСУ. Теж відділ УКК дав свій протекторат на проведення академії, а представник відділу брав активну участь у всіх засіданнях.

Михайло Палцан.

З Нових Видань

НАУКОВИЙ ЗБІРНИК. І. УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК В США. НЬЮ-ЙОРК, 1952. СТР. 1-160. ЦІНА $2.

Цей перший науковий збірник українською мовою, що його видала УВАН, присвячений світлій пам'яті Першого Президента УВАН Дмитра Дорошенка. Збірник починається вступною статтею проф М. Ветухова, де він схарактеризував Д. Дорошенка як ученого, державного і громадського діяча, просвітителя та організатора науки.

Про Д. Дорошенка як ученого і як людину докладно розповідає Борис Крупницький в „Споминах учня", справді щирих і теплих споминах про свого вчителя, який заклав підвалини наукової праці вдячного учня, що з легкої руки Дмитра Івановича став першим знавцем шведських історичних архівів, таких важливих для вивчення історії України, зокреме доби І. Мазепи.

Дам'ян Горняткевич в статті „Малярський цикл Шевченка" „Притча про блудного сина" дає аналізу картин цього циклу. „Притча про блудного сина" у Шевченка, на думку проф. Д. Горняткевича доволі далека від євангельської притчі: там немає ні покаяння, ні виявлення відношення сина до батька; основним мотивом у Шевченка було зло, що оточувало поета, і в боротьбі з ним формувався національний світогляд Шевченка.

Михайло Міллер в статті „Третій центр — Танія в світлі археологічних пам'яток" переглядає дві суперечні течії в історіографії про населення Надозів'я в X-XIII ст. М. Грушевський це населення вважає слов'янським, тоді як російський історик Ю. Готьє взагалі не визнає його слов'янським. Проф. М. Міллер на підставі новіших археологічних матеріялів стверджує концепцію Грушевського, доводячи, що Танія, давній третій центр Руси, була одна з давніх українських волостей.

Олександер Оглоблин в статті „Григорій Покас та його „Описание о малой России" доводить, що названий твір зовсім не є продовженням, ані окремою редакцією відомого „Краткого описания Малороссии", як це твердили досі дослідники, а окремий, цілком самостійний твір. Разом з тим проф. О. Оглоблин підносить і постать самого Григорія Покаса, автора твору, досі, на жаль, мало відомого в українській історіографії, як одного з чільних діячів і патріотів середини XVIII ст. Проф. О. Оглоблин подає цікаві думки для істориків української літератури, вважаючи великою помилкою української історіографії XIX і початку XX ст. починати відродження української літератури від „Енеїди" Котляревського, „нехтуючи джерела й коріння цього явища".

Петро Одарченко в статті „Російська версія Блакитньої троянди" Лесі Українки розглядає різні варіянти російської версії першого драматичного твору Лесі Українки в зв'язку з вимушеним перекладом його на російську мову через неуспіх на сцені українською мовою, оцінюючи їх цікавий матеріял для вивчення і з'ясування процесу творчої праці Л. Українки над першою драмою.

Наталія Полонська-Василенко в статті „До історії повстання на Запоріжжі 1768 року" спиняється докладно над вияснениям причин найбільшого повстання на Запоріжжі, зв'язуючи це повстання з так зв. „Коліївщиною" на Правобережжі, що теж датується тим самим 1768 роком. Повстання на Запоріжжі проф. Н. Полонська-Василенко розцінює як один із виявів національно-визвольного руху другої половини XVIII ст.

В замітці В. П. „З оповідань Ореста Івановича Левицького" подаються коротенькі відомості з життя Ореса Левицького та декілька його спогадів про Михайла Драгоманова, Рудченків, Миколу Костомарова та ін. Матеріял цікавий для відповідних студій.

Ярослав Рудницький в статті „Історія і походження назви міста Харкова" виводить цю назву від назви річки, а не від імени Харко, як це роблять інші дослідники. Він твердить, що назва річки мала б упереджувати назву оселі, бо коли б було навпаки, то, згідно з законами української ономатистики, назва річки була б не Харків, а Харковець, Харковка, Харков'янка, тоді як цих назв немає. Це припущення — в основному — збігається з висновками, що їх у свій час подав київський географ проф. Ярошевич у своїй доповіді про походження географічних назв України.

Іван Світ в замітці „Цікава українська пам'ятка в Пекіні" інформує нас про напис на надгробку ченця Обрізвова, цікавий, на думку автора, тим, що Обрізвов названий вихідцем з „Королівства Малоросійського" і що він (напис) свідчить „про незавмерлу ще славу української державности навіть після її ліквідації — скасування гетьманату 1764 року".

Василь Чапленко в статті „Типи мовних актів" розглядає різні типи і підтипи т. зв. двобічних мовних актів, зустрічі мов, що відбуваються в свідомості мовців в наслідок їх мовлення (parole). Типи мовних актів проф. В. Чапленко, за де Соссюром, зв'язує з системою мовних знаків (lingue). А що системи мовних знаків у мовців бувають часто неоднакові чи через брак якогось мовного знака й заміну його чужим чи через ускладнення системи мовних знаків у мовців, чи через інші порушення нормальної системи мовних знаків, — то й мовні акти бувають різноманітні, а про них оце й говорить автор в названій статті.

Дмитро Чижевський в замітці „Забутий віршик Івана Мазепи" обговорює віршик Мазепи, що належить до літературної спадщини гетьмана. Цей віршик, після виправлення проф. Д. Чижевським деяких помилок, зроблених переписувачами, передається українським правописом так: „Гди будеш по сій книзі Благого благати, не рач і мене, в ов час, забувати".

Валентин Шугаєвський в статті „Монета і грошева лічба на Україні в XVII ст." подає докладний огляд монет (дукат, таляр, лев, орлянка, шаг, чех та ін.), що були в обігу на Україні в XVII ст. і що в тій чи іншій мірі свідчать про тодішні торговельні зносини з сусідніми народами, зважаючи на переважне іноземне походження монет. Стаття проф. В. Шугаєвського обґрунтована джерельним матеріялом та ілюстраціями монет.

Збірник прикрашений світлиною проф. Д. Дорошенка. Ми тільки можемо пошкодувати, що збірник вийшов дуже неповний. Покійний Дмитро Дорошенко як людина і як учений, заслуговує на те, щоб вшанувати його пам'ять більшою скількістю статей, хоч може й невеликих розміром.

Проф. П. Ковалів

Часопис „Свобода" повинен знаходитися в кожній українській хаті!

Заклик Комітету Придбання Пластової Оселі

До українського громадянства:

Комітет Прдбання Пластової Оселі звертається з гарячим закликом до найширших кіл Українського Громадянства допомогти йому довести до успішного кінця розпочате ним діло набуття на власність посілости під Оселю для Пластової Молоді.

Справа виховання — згідно з пластовими засадами — молодого покоління поза межами Рідного Краю, зокрема збереження його національної свідомости та морального і фізичного здоров'я, має першорядне значення й кладе велетенську відповідальність не лише на Пласт, але й на все Українське Громадянство та тільки спільними зусиллями можна буде ці високі цілі осягнути.

Одним із засобів зреалізувати ці завдання є власне Пластова Оселя, яка була б зорганізована і ведена згідно з вимогами пластового виховання.

Комітет уже повів інтенсивну й енергійну акцію в напрямі придбанння Оселі і підшукав відповідну посілість 140 миль на північ від Ню Йорку в гарній, здоровій і лісистій околиці — з потрібними забудуваннями — в яких можна вигідно примістити наразі 200 дітей. За цю посілість вплачено вже 3,500 долярів завдатку при підписанні вступного контракту, а дальшу частину в сумі 15,000 грудні ц. р. при підписанні кінцевого контракту.

Скликана Комітетом 12 жовтня ц. р. ширша нарада громадянства однодушно одобрила згадану акцію, а присутні склали негайно готівкою і деклярацiями понад 2,000 долярів, даючи тим повне зрозуміння ваги пластового виховання української молоді в Америці. Таку саму нараду відбуто й в Нюарку, — де теж зложено і задекларовано суму 600 долярів.

Одначе повна сума закупу і влаштування Оселі винесе около 45,000 дол. та, не зважаючи на цілу низку акцій і заходів Комітету для придбання відповідних фондів, головним їх джерелом мусить бути жертвенність найширших кіл українського громадянства.

Комітет звертається цею дорогою до всіх, кому дороге добро Української Молоді, а тим самим і майбутнє нації — причинитися своєю негайною фінансовою участю до закупу Пластової Оселі.

Дайте змогу Пластовій Молоді вже найближчого літа провести вільний час на лоні природи, набрати свіжих сил до праці та побувати в гурті своїх ровесників серед рідного оточення.

Пам'ятайте — сьогоднішні Пластуни — це завтрішні громадяни. Допоможім їм стати ними!

Пожертви просимо слати на адресу: Володимир Сушків, 208-10 Іст 6-та вулиця, Ню Йорк, Н. Й.

Прізвища жертводавців і суми зложені ними будуть опубліковані в пресі.

За Комітет Купна Пластової Оселі:

М. Білоус, Я. Бойдуник, О. Клюфас, В. Сушків, М. Юзенів

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників!

ЦІКАВІ ІСТОРІЇ.

ч. 3.

НАЙСЛАВНІШИЙ В СВІТІ ШПАК

В Американському Природничому Музею зберігається тіло найславнішого в світі птаха, що колинебудь говорив людською мовою. Його ім'я було „Рефлес", а привіз його до Америки в 1939 р. відомий подорожник і письменник, Кервет Веллс, автор книжки „Шість років у маляйській джунґлі". Мандруючи одного разу тією джунґлею, Веллс знайшов у дуплі дерева мале-неопірене шпаченя і за порадою провідника-маляйця взяв його додому та почав привчати говорити.

Незабаром Веллс із дружиною вернувся до Злучених Держав, але в нюйорській пристані мав невеличкий „тробель", бо митні урядовці не хотіли впустити крилатого і дзюбатого „ґрінора" на землю Вашинґтона з огляду на санітарні приписи. Тоді пані Веллс посадила собі шпачка на палець, а він, глянувши на грізного офіцера, промовив милим голоском два слова, які вмів тоді сказати:

— Гелло, Джов!

Джов називався корабельний послугач, який під час подорожі кораблем приносив йому їсти до кабіни. Щасливим припадком — цей митний офіцер також називався Джов!

— Гей, та ж то геніяльний птах! Він читає людські гадки! — скрикнув зворушений урядовець і пропустив Рефлеса на сушу.

Коли йому було тільки три місяці життя, він потрапив назвати по-імені своїх прибраних „батьків". Як пані Веллс приготовляла йому їжу, він уже наперед викрикував захоплено: „О, бой!.." Він так влучно імітував людський голос, що коли, напр., промовив солодко: „Май дарлінґ!" — то мр. Веллс не міг відгадати, чи це до нього говорить його шпак, чи його дружина...

Рефлес не лише вмів говорити, але й думати. Коли задзвонив телефон, він зараз гукав: Гелло! Як в лазничці відкрутили кран і потекла вода, Рефлес викрикав задоволено: „Будемо купатися!" А коли текла вода з крану в кухні, то він сидів тихо.

Коли йому було 6 місяців, він потрапив відсвистати американський гимн аж до слів „твайлайт лест ґліммінґ", а потім швидко вивчив ще кілька пісень. Про чудесну пташку заговорили газети. Комік Фред Аллен почав виступати з ним на радієвих програмах. В Галівуді батько рисункового фільму, Волт Дісней, видав на честь крилатої зірки спеціяльний обід. Та найбільшим артистичним успіхом Рефлеса був його „свистячий" концерт, що відбувся при співучасти симфонічної оркестри в Сан Франсіско з нагоди святкування її 33-ліття. 12 тисяч слухачів заповнили величезну залю Сівік Одіторіюм, а під час представлення публіка шаліла від захоплення.

В часі війни, в 1943 р., Рефлес почав працювати для „Вуйка Сема" і розпродав на суму 15,000,000 дол. „бондів" воєнної позички. За несення розваги раненим воякам по шпиталях, уряд Злучених Держав відзначив його медалею „Левендер Гарт". Саме під час одного такого концерту в Ветеранському Шпиталі в Ню Йорку Рефлес важко простудився. Не помогли ніякі старання, ні лікарі-спеціялісти, чудесна пташина згинула, повтаряючи майже до кінця здушеним шепотом останні свої слова:

— Бідний Рефлес! Бідний Рефлес!..

Такі і подібні „Цікаві Історії" Ви маєте змогу читати на сторінках „Свободи", дякуючи нашій широковідомій фірмі м'ясних виробів

Спорт

СІЧ (Елизабет) — ПОЛІШ-АМЕРІКЕН (Бейон) 5:1 (3:0)

Цифровий вислід не віддзеркалю вповні ходу минулонедільних змагань, багатих у такі загравання нашої одинадцятки, які могли вповні вдоволити і „вибагливого глядача". Про перевагу Січі говорить і відношення наріжняків — 8:0!

Переконлива перемога Січі це вислід доброї співпраці цілої одинадцятки. Воротар не мав багато праці, але кілька стрілів оборонив певно. Оборона завжди на місці, задемонструвала сьогодні певні і гарні викопи, поміч раз-у-раз спомагала напад добре подаваними мячами, а напад скоро здобував поле короткими подачами в центрі, чи диспонованими сьогодні крилами.

Цифровий вислід міг би бути помітно вищий, якби 1) не придержування мяча: деякі змагуни часом зовсім непотрібно придержують, чи „бавляться" мячем, тоді, як скора подача, чи стріл — і мяч міг би опинитися в сітці противника; 2) скора орієнтація в підворітних ситуаціях: кілька гарно випрацюваних ситуацій, без неї, — кінчилося нічим; 3) сила стрілу: без неї навіть з певної позиції... непевний голь.

Тому то численні симпатики Січі, мимо переваги в полі наших змагунів, мусіли ждати аж 22 хвилини, коли врешті Маркусь посилає мяч туди, де він уже два рази міг бути, і є 1:0. „Королем стрільців" був сьогодні В. Сохан — три (одні з карного) а одні здобув Кальба.

Противник одинокі ворота здобув з карного копу за руку оборонця. Більше з гри мав він тільки 10 хвилин на початку 2-ої полугри.

Суддя безсторонній, д. добрий.

Склад Січі: Комарницький; Ценко, Кладко; Панкевич, Лютак, Коваль; Федишин, Кальба, Коваль В., Сохан, Маркусь.

(яз)

У.А.С.Т. в Рочестер — РОЧ. СПОРТ КЛЮБ (німці) 3:1

В перший зустрічі за чашу „Нейшенел Овпен Кап Кампетішин" У.А.С.Т. в Рочестер (в красках якого змагаються укр. спортовці міст Рочестер та Бофало) побідило сильну німецьку дружину Р.С.К.

У.А.С.Т. виступило до цих змагань в складі: Ольшанський; Мельник, Стасюк; Ортинський, Ходань, Вол; Завадівський, Спилин, Камад, Шевчишин, Шинаровський, Щербак.

Ворота здобули Р. Шинаровський — 1, В. Камад — 2 (із чудових „головок") Слідуючої неділі У.А.С.Т. в Рочестер розіграє змагання за „Нейшенел Аматер Кап Камп" одної з кращих дружин Рочесеру.

Р. К.

ОРЛИК — КЛІВЛЕНД С.К. 0:4 (0:3)

Клівленд. — Ці змагання за чемпіонат стейту зайвий раз виявили, що з таким нападом проти сильних суперників нічого не вдієш. Тому зараз після змагань провід і змагуни Орлика вдбули сходини, на яких рішено перебудувати бойові формації й перейти на англійську „систему безпеки".

Самі змагання тривали всього 70 хвилин. Тоді мадярський воротар (Клівленд С.К. — мадяри), без усякої рації, збоксував одного змагуна Орлика. Коли ж суддя на це не зареагував, глядачі обох таборів кинулись на грище і... (дальше пропускаємо). В вислідi масового боксу (до речі, без найменших фавлів!) мадяри, яких було втроє більше як українців, паскудно програли „на пункти". А за 5 хвилин, обидва табори мирно стояли поруч себе й, облизуючись, приглядалися змаганням Бартулек — Лідеркранц, Менсфілд. До речі, ці змагання принесли орликівцям цукерок розради: подвійний чемпіон Огайо 1952 — Менсфілд програв з лідером Бартулеком 0:1 і тепер тьопає, разом з Орликом (пункти 5:7), в середпіллі табелі (оНо).

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тимсамим і співласниками 13-ти мільйонового майна організації!

ПОМЕР ПОЛК. СЕРГІЙ ЧОРНИЙ

У Німеччині помер полковник Сергій Чорний, б. командир батерії Гайдамацького коша Слобідської України, командир 7 батерії корпусу Січових Стрільців, командир 10 гарматнього куріня 4 Київської дивізії, учасник Зимового Походу та командир Повстанчого відділу в бою під Базаром. Поховано Покійного 8 жовтня в Регенсбургу, на кладовищі „Райхгаузен". Друзі Покійного роблять заходи для здвигнення відповідного пам'ятника на могилі відважного борця за визволення України з-під влади окупантів.

Листування Редакції

ВШ. Б. М. Шікаго: Надісланого не розглядаємо, бо немає ані підпису, ані адреси.

ВШ. П. Л. Ню Йорк: Ви пишете: „Скажіть щось бандерівцям у фабриці цигарок Парлямент, щоб так не говорили про політику, бо бо їх не розуміє і готов подумати, що ми комуністи і дати нас до тютюну..." Що ж ми можемо їм сказати?

ВШ. Б. М., Шікаго: На жаль, Ваших завваг вже не можемо використати з тої причини, що, вважаючи їх за анонімні, ми викинули їх. Шкода, що переочили підпис і адресу при висилці листа, бо там були інтересні і вартісні думки, які напевно були б зацікавили загал наших читачів.

ВШ. Я. С., Филаделфія: Щоб могти надрукувати Вашу заяву, ми мусіли б мати абсолютні докази, перевірені і завірені, на те, про що Ви пишете. Це тому, що справа могла б опинитись в суді.

ВШ. А. Р. та І. З., Филаделфія: Редакція не може друкувати закликів приватних людей, щоб їм їхні боржники повертали позичені гроші, бо це особиста справа, яка інтересує тільки Вас. Якщо Ви бажаєте віднайти Вашого боржника через газету, Ви можете проголосити платний розшук за ним.

ВШ. Сморжанюк Андрій, Ірвінґтон. Це дуже гарно, що Ви бажаєте висловити конгресменові Кіновi подяку за зроблену Вам особисту прислугу. Ми теж не завагалися б таку подяку надрукувати, якщоб ми знали, отже якщоб Ви написали в чому діло та за що Ви йому дякуєте. Вістку про саму прислугу ми можемо надрукувати звичайним інформаційним порядком, натомість окремі подяки ми можемо друкувати тільки порядком платних оголошень.

Чи Ви є вже членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то пам'ятайте, що Вам не можливо обійтись без забезпечення, а найкраще і найпевніше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ЮТИКА, Н. Й. — Подається до відома членам від. 484 ім. Т. Шевченка, що місячні збори відбудуться в суботу, 8. листопада, о год. 6. ввечорі, в залі Укр. Греко-Катол. Громади, 1108 Стейт Стріт. Проситься всіх членів прибути на означений час, вирівняти всі належності і залеглості. Звертається особливу увагу довгуючим членам, щоб під кінець року вирівняли свої залеглості, бо в противнім разі будуть суспендовані. З поважних причин, застерігається збирання членських вкладок по приватних домах, тому обовязком кожного члена є вплачувати членські належності на місячних зборах. — В. Запаранюк, фін. секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Тов. Над Збруча, від. 280 повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. листопада, о год. 2. по полудні, в Укр. Гор. Клюбі, 608 Вест Лакавана Евеню. Рівнож пригадується членам, щоби старалися платити начас. — О. Запоточний, Р. Рубльовський.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. листопада, в Союзовій залі, 845 N. Western Ave., в год. 12:30. Проситься членів прийти на означений час бо є важні справи до полагодження. Довгуючих членів проситься вирівняти свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Г. Вобик, предс.; Н. Сенчишак кас.; М. Семків, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Запорожська Січ, від. 367, відбудуться в неділю, 9. листопада, в 1:30 год., у церковній залі. Проситься, щоб члени прибули на збори. Є важні справи до полагодження. Знова звертається увагу, що члени повинні зложити свій даток на Союзівку. — М. Сорохтей, предс.; М. Мельник, кас.; В. Попович, секр.

НОВІ ВИДАННЯ УВАН
із серії „Назвознавство": праці проф. Яр. Рудницького
1) Слово й назва „Україна" стор. 132 $1.50.
2) Канадійські місцеві назви українського походження, стор. 88 $1.00.
3) Назви Галичина й Волинь, стор. 32 $0.50.
Всі три випуски в оправі разом — $3.50.
Замовляти: Адміністрація „Свободи":
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. листопада, о год. 2. по полудні, в галі парафіяльній, 45-47 Говп Евеню, Пасейк, Н. Дж. Просимо членів прийти на збори та вирівнати свої вкладки, бо по зборах буде замкнення рахунків для контролі на річні збори. — Уряд.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. „Сокіл", від. 336, відбудуться в неділю, 9. листопада, о год. 1. по полудні, в У. Н. Домі. Проситься членів прийти на збори, та вирівняти належні вкладки. — Я. Дзядига, рек. секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Тов. Тараса Шевченка від. 156, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. листопада, в год. 2. по полудні, в Громадськім Домі. Минулого місяця ухвалено що коли хто не буде на цих зборах, заплатить кару після статута, бо є дуже важна справа до вирішення. — Н. Муляр, предс; В. Трач, кас.; В. Новак, секр.

МОНАССЕН, ПА. — Повідомляю членів Бр. св. Ап. Петра й Павла, від. 338, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. листопада, о год. 1:30 по пол. в Укр. Клюбовій Галі на 2. вул. 213 Скунмейкер Ев. Проситься членів прийти заплатити свої місячні вкладки. — П. Янковський, предс.; Н. Кудлик, кас.; М. Куць, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146 повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 9. листопада, о год. 1. по полудні, в Укр. Амер. Осередку, 2965 Карпентер вул. Приходіть на збори і приводіть своїх знайомих, що ще не є членами УНСоюзу, щоб ми їх вписали в члени ще в часі теперішньої кампанії. — Уряд Тов.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. У. Н. Союзу, від. 292 подає до відома, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. листопада, о год. 1:30 по полудні, в залі Укр. Нар. Дому при 4655 Martin & Michigan Ave. Рік зближається до кінця, а тому пригадуємо, щоб кожний, що має довг до відділу, старався його вирівнати в цім місяці. Рівнож пригадуємо про обов'язок зложити свій даток на Союзівку. Наш відділ не зріс у членстві цього року, але ще й зменшився, тому мусимо доложити всіх старань, щоб до кінця року здобути бодай 50 нових членів. Не вистарчить бути самому членом, але треба вписатись з цілою родиною, та приєднати також своїх приятелів. Приходіть з ними на збори або голосіться до секретаря по телефоні LU 2-7394. — І. Форись, предс.; П. Кізел, секр. Т. Гузиляк, кас.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Бр. св. Петра і Павла, від. 102, відбудуться в неділю, 9. листопада, зараз по третій і четвертій Службі Божій, в галі церковній, 2280 W. 7th. — Г. Голубець, предс.; С. Косик, кас.; М. Бобечко, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Даємо до відома членам Тов. ім. І. Франка, від. 334, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. листопада, в У. Н. Домі, о год. 1. по полудні. Проситься членів прибути на збори, а хто не заплатив минулого місяця, хай вирівнає свій довг. — М. Задерецький, предс.; С. Морозович, фін. секр.; І. Жук, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Тов. „Єдність", від. 163, відбудуться в неділю, 9. листопада, в домі Горожан, 847 N. Franklin St., в год. 1. по полудні. Проситься всіх членів бути на означений час, бо є важні справи, котрі мусимо конечно полагодити. — П. Мельник, предс.; С. Филик, рек. секр. І. Потучко, фін. секр.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349 відбудуться в неділю, 9. листопада, о год. 2. по полудні, в домі Лісного. — І. Шегера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; М. Лісний, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, відділ 36, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. листопада, в год. 5. по полудні в галі парафіяльній, 305 Гудсон. Присутність всіх членкинь конечна, бо маємо багато важних справ до вирішення. Також будемо збирати на Союзівку, на яку кожна членкиня має зложити $1. Кандидати на уряд на рік 1953 будуть вибирані на цих зборах. — Ю. Лиса, предс.; Х. Вілелька, кас.; С. Гунька, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. листопада, о год. 1. по пол., в Домівці Клюбу при 847 N. Franklin St. Всіх членів проситься до місячних вкладок, додати ще 1 доляр на Союзівку згідно з ухвалою конвенції. Також, ці члени, що мають особисті справи, повинні прийти на збори, бо мусять підписати чи ствердити відбір своїх поліс. — В. Василюк, предс.; О. Демчишин, кас. В. Грималяк, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Бр. св. Василія Великого, від. 364, подає до відома, що місячні збори відбудуться в неділю, 9. листопада, о год. 2. по полудні, в Нар. Домі, 3161 Е. 93 вул. Просимо довгуючих членів вирівняти свої вкладки. Касієр буде збирати вкладки в церковній салі по другій Сл. Божій для вигоди тих, що мешкають на Савт Сайд. Також пригадуємо всім членам, що будемо збирати по $1 на Союзівку. — Г. Кукіз, предс.; Н. Стойка, рек. секр.; С. Кравт, кас.; Е. Білецький, фін. секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — В неділю, 9. листопада, о год. 1:30 по полудні відбудуться місячні сходини від. 94, ім. М. Шашкевича, в залі УДКлюбу при 2376 Грейлінг. Просимо Вп. Членів, які ще того не зробили, розчислитися за квитки вступу на Ювілейний Бенкет в дні 19. жовтня ц.р. Щераз пригадуємо, що ухвалою на сходинах кожна буде вплатити вкладку і евентуальну залеглість до УНС, щоб уникнути втрати членських прав в УНС і в Товаристві. — Управа 94-го Відділу.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ТАРЗАН, ч. 2946. Призначені на втечу.

„Дивно!", бубонів загадково вартівник. „Я певний, що хтось їхав на слоні сюди до муру. Тепер він без жадного їздця. Я мушу повідомити про це..."

О'Рорке підніс кулак вгору від землі, вкладаючи в нього все (всю силу), що мав поза ним.

„Відріж ще один кусок линви", бурчав О'Рорке, „і зв'яжи його ноги, коли я в'яжатиму його руки. Спішись, заки він опритомніє!"